

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 31/05/2024

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

A1. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα γίνεται λόγος για τα οφέλη των ταξιδιών. Συγκεκριμένα, όποιος ταξιδεύει κερδίζει ως προσωπικότητα σε όλα τα επίπεδα, σωματικό, διανοητικό και ψυχικό. Επειδή δε η σύγχρονη καθημερινότητα είναι εξαιρετικά απαιτητική, τα ταξίδια αποτελούν μέσο διαφυγής από αυτήν, χαρίζοντας ψυχική αποφόρτιση, γαλήνη και ευχαρίστηση. Επιπλέον, δίνουν ευκαιρίες για αυτογνωσία. Τέλος, η επαφή με διαφορετικά πολιτισμικά στοιχεία προσφέρει σ' αυτόν που ταξιδεύει μορφωτικά ερεθίσματα που καταλήγουν σε αλλαγή της κοσμοθεωρίας του.

ΘΕΜΑ Β

B1.

1. β

2. β

3. α

4. α

5. γ

B2. α) Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου Ι η συντάκτρια επιδιώκει να πείσει και να αποδείξει την ιδιαίτερη αξία των ταξιδιών για τον άνθρωπο. Για να υπηρετήσει την πρόθεσή της χρησιμοποιεί τη μέθοδο της αιτιολόγησης. Πιο συγκεκριμένα, εξηγεί τους λόγους που τα ταξίδια είναι ένα από τα πράγματα που έχουν ανεκτίμητη αξία για τον άνθρωπο. Αυτό συμβαίνει, γιατί τα ταξίδια συντελούν στην πνευματική και ψυχική ολοκλήρωση της προσωπικότητάς του («Κι αυτό, γιατί ... ένα απλό ταξίδι»).

B2. β) έτσι ώστε= αποτέλεσμα

Αν και = εναντίωση

ή= διάζευξη

καθώς και = προσθήκη

συμπερασματικά= συμπέρασμα

B3.

- Η χρήση α' ενικού ρηματικού προσώπου («Πηγαίνω πρωί πρωί» , Συλλογίζομαι»)
- Περιγραφή προσωπικών εμπειριών και βιωμάτων (« Τρένο. Μπαίνουμε στην Άνω Αίγυπτο ...γης, «Φτάσαμε στις Θήβες ... με τα τρένα», «Πηγαίνω ... μυστική αυτή ένωση»)
- Με τη χρήση του α' ενικού ρηματικού προσώπου η πρόθεση του αφηγητή είναι να εξομολογηθεί τις σκέψεις και τα συναισθήματα που βιώνει από το ταξίδι του στην Άνω Αίγυπτο. Επίσης, θέλει να προσδώσει αμεσότητα, οικειότητα και παραστατικότητα στο ύφος του κειμένου.
- Ο αφηγητής περιγράφει τα προσωπικά του βιώματα από το ταξίδι του στην Άνω Αίγυπτο. Με εικονοπλαστικό λόγο αισθητοποιεί το τοπίο που τον περιβάλλει και το μικρό χωριό των Θηβών που επισκέφτηκε. Επίσης, με τη χρήση του α' πληθυντικού ρηματικού προσώπου εκφράζει το συλλογικό βίωμα («Απέναντι τα βουνά... κατοικούμενης γης», «Φτάσαμε στις Θήβες... με τα βαπόρια και τα τρένα»).

ΘΕΜΑ Γ

Το ποιητικό υποκείμενο φαίνεται να υποφέρει από την ανεκπλήρωτη λαχτάρα του για αγάπη και γι' αυτό νιώθει ότι θα μπορούσε να τον λυτρώσει ένα «παράξενο» ατελείωτο ταξίδι απόδρασης από την οδυνηρή του πραγματικότητα. Οι παρομοιώσεις που χρησιμοποιεί («σα θηλιά», «σα φίδι») δείχνουν ότι οι ο πόνος τον συνθλίβει και η επιθυμία διαφυγής είναι πολύ έντονη, όπως αναδεικνύεται από τη χρήση της υποτακτικής έγκλισης («ν' αρχίσω», «να τραβώ» κ.λπ.). Το ταξίδι θα του προσέφερε τη δυνατότητα να «χαθεί» σε έναν άγνωστο κόσμο, να βυθιστεί σε μια ερημιά, ίσως για να έρθει σε επαφή με τον εαυτό του και να ξεχάσει όσα οδυνηρά τον βαραίνουν. Μόνο μια τέτοια μοναχική περιπλάνηση, όπως αποτυπώνεται στις εικόνες του ποιήματος («κλεισμένα τα σπίτια...γυναίκα καμιά»), θα μπορούσε να απαλύνει τον «καημό» του.

Αν βρισκόμουν σε μια παρόμοια συναισθηματική κατάσταση με το ποιητικό υποκείμενο, ένα ταξίδι θα λειτουργούσε και για εμένα ως μια θεραπευτική διέξοδος και ως μια διαδρομή ανακάλυψης του εαυτού μου. Ωστόσο, αν δεν μπορούσα να κάνω ένα τέτοιο ταξίδι, θα επέλεγα να επικοινωνήσω ουσιαστικά με φίλους, να ακούσω μουσική που θα ξεκούραζε την ψυχή και το μυαλό μου ή να έρθω σε επαφή με τη φύση που θα με βοηθούσε να διαχειριστώ καλύτερα τα συναισθήματα και τις σκέψεις μου.

ΘΕΜΑ Δ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο στην ιστοσελίδα του σχολείου

-τίτλος / ύφος οικείο, προσωπικό, φυσικό / χρήση α' ενικού προσώπου για την παράθεση προσωπικών σκέψεων, συναισθημάτων κι εμπειριών / χρήση γ' ενικού και πληθυντικού προσώπου για τη βασική επιχειρηματολογία και την επίτευξη αντικειμενικότητας/ γλώσσα κυριολεκτική κατά βάση / αυστηρή τριμερής δομή / συνοχή, συνεκτικότητα.

Τίτλος: Ταξίδια και άλλες επιλογές ψυχαγωγίας

Πρόλογος: Αφόρμηση (κείμενο 1: Η αξία του «ταξιδεύειν»)

Έντονοι και απαιτητικοί ρυθμοί ζωής κι εργασίας, ρουτίνα καθημερινότητας, άγχος → ανάγκη για αποφόρτιση

Κυρίως θέμα:

Α' Ζητούμενο: Τα ταξίδια αποτελούν τον πλέον ενδεδειγμένο τρόπο ψυχικής εκτόνωσης και αναζωογόνησης του κάθε ανθρώπου γιατί...

- Διαφυγή από την αγχωτική και πιεστική καθημερινότητα, αλλαγή παραστάσεων, ψυχική ισορροπία
- Επαφή με νέους τόπους και ανθρώπους που προσφέρουν νέες συγκινήσεις, πλήθος γνώσεων και τρόπους σκέψης → γόνιμη αλληλεπίδραση των λαών
- Επανιεράρχηση των προτεραιοτήτων στη ζωή, υιοθέτηση νέων συνηθειών που προάγουν το πνεύμα και διασφαλίζουν τη συναισθηματική πληρότητα του ανθρώπου → κατάκτηση ευδαιμονίας
- Απόκτηση εμπειριών που αναζωογονούν το πνεύμα, ενισχύουν την κριτική σκέψη, απαλλάσσουν από προκαταλήψεις και οδηγούν στην αυτογνωσία

Παρατήρηση: Οι μαθητές μπορούν να διαφωνήσουν με τη θέση της συντάκτριας του κειμένου 1, αρκεί να τεκμηριώσουν επαρκώς τις θέσεις τους.

Β' Ζητούμενο: Παρουσίαση τρόπων προσωπικής ηρεμίας και ισορροπίας και τεκμηρίωση επιλογών

- Ενασχόληση με τις τέχνες (μουσική, θέατρο, χορός κ.λπ.) → αισθητική καλλιέργεια, ψυχαγωγία
- Άθληση → ευεξία, σωματική υγεία, αυτοπεποίθηση, αυτοέλεγχος, αυτοπειθαρχία
- Ανάγνωση βιβλίων → κριτική και δημιουργική σκέψη, φαντασία, ηρεμία, αυτογνωσία, ετερογνωσία
- Επικοινωνία, συναναστροφή με οικεία, φιλικά πρόσωπα → ανάπτυξη γόνιμου διαλόγου, συναισθηματική στήριξη
- Συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις → αλtruισμός, συναισθηματική ικανοποίηση για την προσφορά στο κοινωνικό σύνολο

- Ενδιαφέρον για τα κοινά → κοινωνική ευαισθησία, πολιτικοποίηση
- Ταξίδια, εκδρομές → διεύρυνση πνευματικών οριζόντων, επαφή με τη φύση

Επίλογος: συμπερασματικός - προτρεπτικός

Η προσωπική μας ευτυχία εξαρτάται από επιλογές που «πλουτίζουν» την ψυχή και το πνεύμα μας